

Postprint Version	1.0
Journal website	http://www.boomlemmatijdschriften.nl/tijdschrift/TvA/2014/1/TvA_0169-2216_2014_030_001_001
Pubmed link	
DOI	

This is a NIVEL certified Post Print, more info at <http://www.nivel.eu>

Het publieke gezicht van de wetenschap

FABIAN DEKKER EN RONALD BATENBURG

Het redactioneel bij dit eerste nummer van het *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken* (TvA) in 2014 willen we beginnen met een aantal in het oog springende tijdschriftkoppen.

Allereerst zijn ‘Generation jobless’ en ‘Coming to an office near you...’ twee opvallende koppen in het internationale tijdschrift *The Economist*.¹x ‘Generation jobless’ (*The Economist*, 21 april 2013), ‘Coming to an office near you...’ (*The Economist*, 18 januari 2014). Het eerstgenoemde artikel heeft de stijgende jeugdwerkloosheid als centraal thema en stelt de vraag of we afsteveneren op een verloren generatie jonge werklozen, analoog aan het debat in de crisisjaren tachtig. In het tweede artikel maken de auteurs zich grote zorgen over de invloed van technologische vooruitgang op het verdwijnen van werkgelegenheid. Automatisering bedreigt vooral de middenklasse, zo is de gedachtegang, en de Amerikaanse president Obama luidt in zijn *State of the Union* alvast de noodklok. Ook hier lijkt een ‘revival’ te zijn van de discussie over de relatie tussen technologie en werk die in Nederland al sinds de jaren tachtig speelt. Tegen deze achtergrond wordt gesproken over de invoering van een kortere werkweek en invoering van een basisinkomen. Een derde kopschrift dat opvalt, is ‘Het failliet van de Nederlandse werklozenindustrie’ in het digitale magazine *De Correspondent*.²x ‘Het failliet van de Nederlandse werklozenindustrie’ (<https://decorrespondent.nl/754/het-failliet-van-de-nederlandse-werklozenindustrie/28987530-054a9ebb>). De algehele conclusie is dat het investeren in re-integratie van werklozen een volstrekt zinloze aangelegenheid is.

Alle drie de koppen hebben met elkaar gemeen dat zij gebaseerd zijn op feiten die op het eerste gezicht onweerlegbaar zijn. Maar op basis van sociaalwetenschappelijk onderzoek weten we dat deze feiten tegelijkertijd op zijn minst nuancering behoeven. Zo stemt het perspectief van veel jonge werklozen op dit moment allermest optimistisch, maar is het spreken over *verloren* leeftijdscohorten vooralsnog een te drastische uitspraak. Hetzelfde geldt voor het verdwijnen van de middenklasse. Tegenstrijdig is het empirisch bewijs als het gaat om de technologische substitutie van de middenklasse-banen. Al sinds de jaren tachtig weten we dat de dystopische veronderstelling dat technologie banen vernietigt, eraan voorbijgaat dat diezelfde technologische vooruitgang ook werkgelegenheid creëert. Het is inderdaad zo dat de effectiviteit van re-integratie op geaggregeerd niveau te wensen overlaat, maar dit beeld verandert als we onze blik richten op specifieke instrumenten, doelgroepen of

perioden in de tijd.³ xZie bijvoorbeeld de studie naar langetermijneffecten van re-integratie van het onderzoeksbureau SEO (2013).

Wat de drie bovenstaande voorbeelden ons leren, is dat een kritische reflectie op vanzelfsprekend geachte uitspraken op zijn plaats is. Socioloog Burawoy (2005)⁴ xBurawoy, M. (2005). For Public Sociology, *American Sociological Review*, 70(1), 4-28. pleit al geruime tijd voor een publieke wetenschapsbeoefening naast het oplossen van strikt wetenschappelijke onderzoeksvragen. Het is in zijn beleving belangrijk dat (sociale) wetenschappers zich via discussiebijeenkomsten, opiniebijdragen, essays en artikelen in vakbladen bewegen in het publieke debat. Volgens Burawoy wordt deze taak momenteel verwaarloosd in de Amerikaanse sociologie. Het is ook in ons land de vraag of er voldoende ruimte is voor een publieke wetenschapsbeoefening. Universiteiten worden in toenemende mate afhankelijk van de zogenaamde derde geldstroom. Onder de noemer van ‘valorisatie’ wordt van de professionele wetenschapsbeoefenaar aandacht gevraagd voor maatschappijrelevantie. Desalniettemin ‘telt’ de vertaling van onderzoeksresultaten naar het bredere publieke debat niet mee in de beoordeling van academici. De meeste wetenschappers houden zich daardoor toch vooral bezig met het uitpluizen van wetenschapsinterne vraagstukken. Hiermee wordt de mogelijkheid om wetenschappelijk onderzoek te laten bijdragen aan de publieke discussies gemist. Daarom ligt er voor wetenschappers een belangrijke opgave. Van Genugten, Honingh en Trommel (2013, p. 202)⁵ xGenugten, M. van, Honingh, M. & Trommel, W. (red.) (2013). *Passie voor de publieke zaak*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers. formuleren de opdracht als volgt: ‘(...) wordt deze verbinding tussen kennis en publieke doelen niet gelegd, dan kan het gebeuren dat de toegangspoort tot de zo gekoesterde ivoren toren op een dag gesloten blijft’.

Centraal in dit nummer van TvA staan artikelen die op verschillende manieren een bijdrage leveren aan *zowel* het wetenschappelijke als maatschappelijke debat. Zo gaan de bijdragen in op de vraag of deeltijdwerk bijdraagt aan de seksegelijkheid op de arbeidsmarkt (Wielers en Wiersma) en of de arbeidsmarktdynamiek in Nederland is toegenomen (Loog et al.). Koopmans en Volkerink onderzoeken of overheidsbestedingen bijdragen aan meer werkgelegenheid. En Koppes et al. geven inzicht in de voorspelling van arbeidsongevallen in Nederland. Dit zijn dus onderwerpen die niet alleen van belang zijn voor academici, maar ook voor een breder publiek.

De redactie van TvA blijft potentiële auteurs uitnodigen om bijdragen in te sturen, die bij voorkeur zowel wetenschappelijke als maatschappelijk relevant zijn. Een bestudering van verschillende lokale verkiezingsprogramma’s voor de gemeenteraadsverkiezingen van dit jaar bieden hier al de nodige invalshoeken voor. Zo spelen:

- het ontstaan en tegengaan van mismatches tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- de vormgeving van inclusief arbeidsmarktbeleid voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt;
- toenemende digitalisering en sociale ongelijkheid op de werkplek;

- de vraag op welke wijze (kleinschalig) ondernemerschap kan bijdragen aan het groei- en innovatievermogen van (lokale) economieën en organisaties.

Voldoende uitdagingen voor onderzoekers, waar TvA in de toekomst graag haar ruimte voor blijft openstellen.

NOTEN

- 1 'Generation jobless' (The Economist, 21 april 2013), 'Coming to an office near you...' (The Economist, 18 januari 2014).
- 2 'Het failliet van de Nederlandse werklozenindustrie' (<https://decorrespondent.nl/754/het-failliet-van-de-nederlandse-werklozenindustrie/28987530-054a9ebb>).
- 3 Zie bijvoorbeeld de studie naar langetermijneffecten van re-integratie van het onderzoeksbureau SEO (2013).
- 4 Burawoy, M. (2005). For Public Sociology, American Sociological Review, 70(1), 4-28.
- 5 Genugten, M. van, Honingh, M. & Trommel, W. (red.) (2013). Passie voor de publieke zaak. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.